

Školské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
53. ročník, školský rok 2024/2025
Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

Podklady k online-testu

MONOTEMATICKÁ a TEORETICKÁ ČASŤ

5 b.

Utvor správne dvojice: k zoznamu lokalít cestovného ruchu prirad' dôvod, kvôli ktorému ich turisti navštevujú.

Bojnice, Košice, Spišská Nová Ves – zoologická záhrada

Levoča, Šaštín-Stráže, Staré Hory – pútnické miesto

Zuberec, Stará Ľubovňa, Martin – skanzen

Piešťany, Dudince, Vyšné Ružbachy – kúpele

Detva, Východná, Terchová – folklórne slávnosti

5 b.

Poznáš naše najnavštevovanejšie hrady a zámky? Zorad' nasledujúce písmená tak, aby vznikli názvy najznámejších z nich.

- a) D – E – V – Í – N
 - b) B – E – C – K – O V
 - c) B – O J – N – I – C E
 - d) S – T – R – E Č – N – O
 - e) K R – Á S – N A H – Ô – R K – A
-

5 b.

Malá morská víla sa kúpala v strede **Atlantického oceánu**. Keďže mala výborný zrak, dovidela veľmi ďaleko, až na pevninu, ktorú Atlantický oceán obmýva. Ktoré kontinenty mohla vidieť?

- a) Severnú Ameriku **ÁNO** / NIE
- b) Austráliu **ÁNO** / **NIE**
- c) Antarktídu **ÁNO** / NIE
- d) Afriku **ÁNO** / NIE
- e) Južnú Ameriku **ÁNO** / NIE

10 b.

Pozorne si pozri nasledujúcu mapu. Ktoré tvrdenia o bodoch **A** a **B** sú pravdivé a ktoré nepravdivé?

a) V mieste B vychádza slnko ráno skôr ako v mieste A.	PRAVDA / NEPRAVDA
b) Oba body ležia na rovnakom poludníku.	PRAVDA / NEPRAVDA
c) Oba body sú rovnako vzdialené od rovníka.	PRAVDA / NEPRAVDA
d) Bod B leží južnejšie ako bod A.	PRAVDA / NEPRAVDA
e) Keby sme z oboch bodov leteli priamo na juh, doleteli by sme na Južný pól.	PRAVDA / NEPRAVDA
f) Bod B leží na tej istej pologuli ako obratník Kozorožca.	PRAVDA / NEPRAVDA
g) Keby sme z bodu B kráčali priamo na sever, prešli by sme aj cez obratník Raka.	PRAVDA / NEPRAVDA
h) V mieste A je teraz viac hodín ako v mieste B.	PRAVDA / NEPRAVDA
i) Bod B leží na východnej pologuli.	PRAVDA / NEPRAVDA
j) Keby sme sa z bodu A vybrali priamo do bodu B, prešli by sme cez rovník.	PRAVDA / NEPRAVDA

10 b.

Betka žije v Košiciach. Nedávno našla svoje staré denníky, ktoré si písala, keď mala 10 rokov. K nasledujúcim vetám z denníka prirad dátum, kedy si spomínané udalosti Betka zapísala.

a) Dnes vraj bude noc rovnako dlhá ako deň. – 22. 9.					
b) Dnes som bola dlho v škole, lebo popoludní sme sa boli pozrieť na futbalový zápas našej triedy s 3.C. Zápas skončil o štvrtrej a domov som musela ísť potme. – 15. 12.					
c) Ocko mi povedal, že túto noc sa posúva čas a že budem spať o hodinu dlhšie. – 31. 10.					
d) Podľa údajov v kalendári bude dnešná noc iba o 3 minúty dlhšia ako deň. – 17. 3.					
e) Na zajtrajšok sa vôbec neteším. Aj keď máme prázdniny, najkratší deň v roku neznášam. – 21. 12.					
f) Dnes mal meniny Radomír. Všetkým v triede dal čokoládu a vraj ďalšie meniny bude oslavovať až o štyri roky. – 29. 2.					
g) Dnes som sa zobudila o piatej ráno. Slniečko mi svietilo cez okno rovno na posteľ. – 12. 6.					
h) Na ktorú svetovú stranu je orientované okno v Betkinej izbe?	na J	na JV	na SZ	na Z	
i) Ktorého roka sa týka zápis o Radomírových meninách?	2001	2004	2007	2011	2013
j) O ktorých prázdninách písala Betka?	o letných	o veľkonočných	o vianočných	o jarných	

7 b.

Fedor si doma prezeral atlas. Všimol si najmä farby, ktoré boli použité v mapách. Rozhodol sa, že si nakreslí mapu krajiny, ktorú si sám vymyslel. Použil farby takým spôsobom, ako sa používajú v atlase.

a) Akou farbou zakreslil ...

Striebornú nížinu?	zelenou	modrou	hnudou	žltou	sivou
Diamantovú púšť?	zelenou	modrou	hnudou	žltou	sivou
Perlové jazero?	zelenou	modrou	hnudou	žltou	sivou

b) Do mapy dokreslil aj červený trojuholník. Čo ním zaznačil? jaskyňu **činnú sopku** hlavné mesto

c) Do ďalšej mapy zakreslil skutočne existujúce pohoria. Na vyfarbenie najvyšších vrchov týchto pohorí použil postupne tri odtiene hnedej farby. Vytvor správne dvojice: k pohoriu priradi správny odtieň, ktorým Fedor zakreslil najvyšší vrch.

Tatry	
Alpy	
Himaláje	

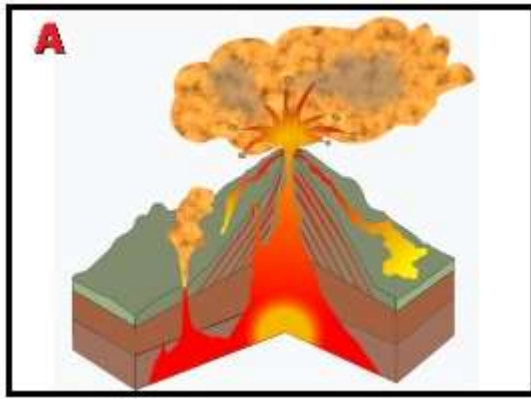
13 b.

Ktoré z nasledujúcich tvrdení **o zemskom telese** sú pravdivé?

a) Smerom do stredu Zeme sa zvyšuje teplota a klesá tlak.	PRAVDA / NEPRAVDA
b) Oceánska zemská kôra má väčšiu rozlohu ako pevninská zemská kôra.	PRAVDA / NEPRAVDA
c) Pevninská zemská kôra má väčšiu hrúbku ako oceánska zemská kôra.	PRAVDA / NEPRAVDA
d) Slovensko leží na Eurázijskej litosférickej doske.	PRAVDA / NEPRAVDA
e) Tichý oceán sa rozprestiera na západnej i na východnej pologuli.	PRAVDA / NEPRAVDA
f) Zemská kôra je zložená z toho istého materiálu ako zemské jadro.	PRAVDA / NEPRAVDA
g) Najvyšší vrch Himalájí sa každý rok zmenší o približne o 5 cm.	PRAVDA / NEPRAVDA
h) Minulý rok sa vedcom podarilo prevrtať sa až do zemského jadra.	PRAVDA / NEPRAVDA
i) V ére dinosaurov vytvárala pevnina jeden celok – prakontinent, ktorý sa nazýval Pragea.	PRAVDA / NEPRAVDA
j) Na severnej pologuli je plocha oceánov väčšia ako plocha pevniny.	PRAVDA / NEPRAVDA
k) Rovníkový polomer zemegule má viac ako 6 tisíc kilometrov.	PRAVDA / NEPRAVDA
l) Najhlbšie miesta na Zemi sú oceánske priekopy.	PRAVDA / NEPRAVDA
m) Na Slovensku máme iba jediné činné sopku.	PRAVDA / NEPRAVDA

5 b.

Adamko si pozeral obrázok prierezu sopkou v encyklopédii (**obr. A**) a fotografiu, na ktorej bol zachytený výbuch sopky (**obr. B**). Ktoré z nasledujúcich prvkov videl na oboch obrázkoch, ktoré na žiadnom a ktoré iba na jednom? Vyber správnu odpoveď.

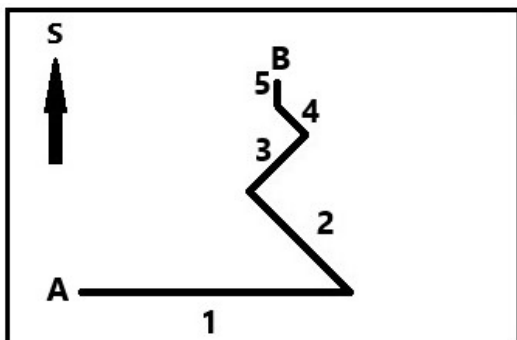
- a) Magma – na [obr. A / obr. B / oboch obrázkoch / žiadnom z obrázkov].
- b) Láva – na [oboch obrázkoch / obr. A / obr. B / žiadnom z obrázkov].
- c) Sopečný kráter – na [oboch obrázkoch / obr. A / obr. B / žiadnom z obrázkov].
- d) Sopečný komín – na [obr. A / obr. B / oboch obrázkoch / žiadnom z obrázkov].
- e) Magmatický krb – na [obr. A / obr. B / oboch obrázkoch / žiadnom z obrázkov].

PRAKTICKÁ ČASŤ

12 b.

V nasledujúcom nákrese je zakreslená trasa výstupu turistu na vrch z bodu A do bodu B.

- a) Priradiť k jednotlivým svetovým stranám správne čísla úsekov trasy.

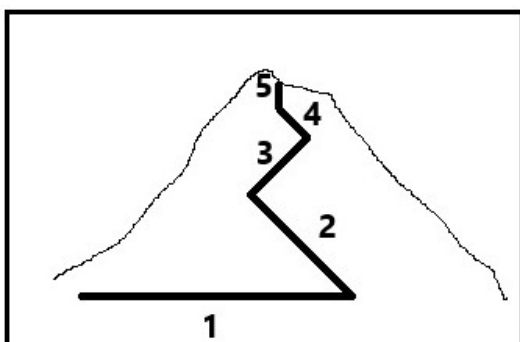

- na Z – [žiadny / 1 / 2 / 3 / 4 / 5]
- na S – [5 / 1 / 2 / 3 / 4 / žiadny]
- na V – [1 / 2 / 3 / 4 / 5 / žiadny]
- na JV – [žiadny / 1 / 2 / 3 / 4 / 5]
- na SV – [3 / žiadny / 2 a 4 / 2 a 3 / 3 a 4]
- na SZ – [2 a 4 / 2 a 3 / 3 a 4 / žiadny]
- na J – [žiadny / 1 / 2 / 3 / 4 / 5]

- b) Ak turista zostupoval z vysokej hory po tej istej trase, ktorým smerom kráčal ...

- v úseku 3? – na [JZ / JV / SZ / SV]
- v úseku 2? – na [JV / JZ / SZ / SV]
- v úseku 1? – na [Z / V / S / J]

- c) Na nasledujúcom obrázku je dokreslená trasa výstupu turistu do nákrešu vrchu pri pohľade z boku.

V ktorom úseku išiel turista celý čas po tej istej vrstevnici?

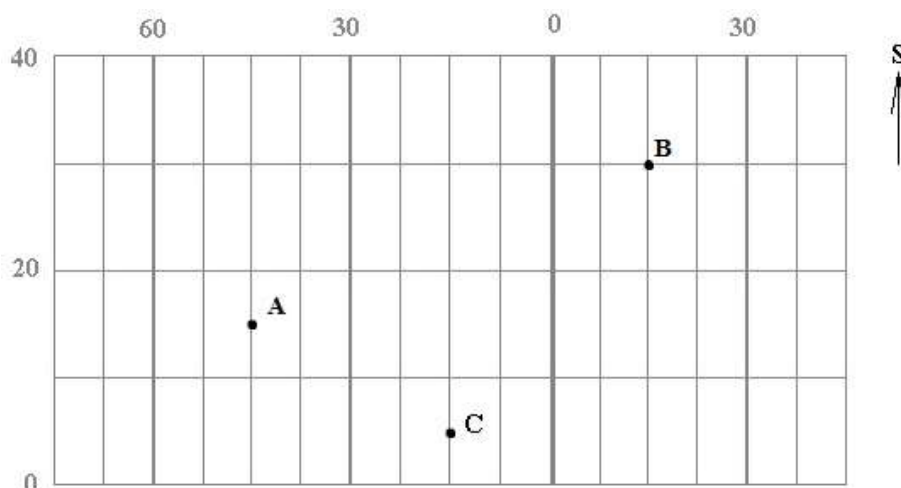
[1 / 2 / 3 / 4 / 5]

V ktorom úseku prekročil najviac vrstevníc?

[2 / 1 / 3 / 4 / 5]

13 b.

Na obrázku je znázornený výrez z geografickej siete pokrývajúcej zemský povrch. Čísla označujú poradie rovnobežiek a poludníkov.

Vyber správnu odpoveď na otázky o bodoch **A**, **B** a **C** znázornených vo výreze.

- Na východnej pologuli leží / ležia [bod B / bod A / body A a B].
- Na 15. poludníku leží / ležia [body B a C / bod A / bod B / bod C / všetky tri body].
- Na 15. rovnobežke leží / ležia [bod A / bod B / bod C / body A a B / všetky tri body].
- Najbližšie k severnému pólu je [bod B / bod A / bod C].
- Koľko bodov sa nachádza južne od rovníka? [žiadny bod / jeden bod / dva body / všetky tri body]
- Do výrezu by sme mohli doplniť [obratník Raka / obratník Kozorožca / obidva obratníky / ani jeden obratník].
- Na západnej pologuli sa nachádza / nachádzajú [body A a C / bod B / bod C / bod A].
- V ktorom z bodov by si sa musel(a) nachádzať, aby si zažil(a) polárnu noc? [taký bod tam nie je / v bode A / v bode B / v bode C]

PRI RIEŠENÍ ÚLOH i) AŽ m) SMIEŠ POUŽIŤ ATLAS SVETA!

Keby sme do výrezu zakreslili polohu kontinentov a oceánov,

i) Tichý oceán by tam ...	zasahoval	nezasahoval
j) Severný ľadový oceán by tam ...	zasahoval	nezasahoval
k) Atlantický oceán by tam ...	zasahoval	nezasahoval
l) Indický oceán by tam ...	zasahoval	nezasahoval
m) Územie Slovenska by tam ...	zasahovalo	nezasahovalo

5 b.

Miško dostal na narodeniny glóbus. Poriadne si ho pozrel. Čo zistil?

a) Zistil, že všetky poludníky prechádzajú cez Antarktídu?	ÁNO	NIE
b) Zistil, že všetky rovnobežky sú rovnako dlhé?	ÁNO	NIE
c) Zistil, že 30. poludník na západnej pologuli je kratší ako 40. poludník na západnej pologuli?	ÁNO	NIE
d) Zistil, že všetky rovnobežky majú tvar kružnice?	ÁNO	NIE
e) Zistil, že severná polárna kružnica je dlhšia ako obratník Raka?	ÁNO	NIE

6 b.

PRI RIEŠENÍ TEJTO ÚLOHY POUŽI ATLAS SVETA!

Vyhľadaj v atlase sveta ostrov **Madagaskar**, napríklad na mape južnej Afriky. S pomocou mapy určí, aké objekty zemského povrchu sú pomenované nasledujúcimi názvami.

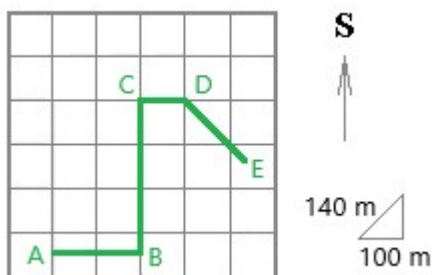
- a) MANAKARA je [mesto / jazero / rieka / mys / vrch].
 b) MANGOKY je [rieka / mesto / jazero / mys / vrch].
 c) MAROMOKOTRO je [vrch / mesto / rieka / jazero / mys].

Keby si navštívil Madagaskar, mohol by si ...

- d) tam uvidieť kávovníkové plantáže? **ÁNO** NIE
 e) sa okúpať v Indickom oceáne? **ÁNO** NIE
 f) navštíviť mesto, ktoré má viac obyvateľov ako Bratislava? **ÁNO** NIE

4 b.

Ochranári stopovali ranené zviera, aby ho mohli ošetriť. Ich pohyb je zaznačený v nasledujúcej štvorcovej sieti (z bodu A do bodu E).

Aké vzdialenosti prešli?

a) Z bodu A do bodu B:	100 m	200 m	280 m		
b) Z bodu B do bodu C:	300 m	350 m	400 m		
c) Z bodu C do bodu D:	50 m	100 m	140 m		
d) Z bodu D do bodu E:	100 m	140 m	150 m	200 m	280 m

Zdroje obrázkov:

- <https://www.legenio.sk/mattel-disney-mala-morska-vila-mini-babika-ariel-hnf43-p69518/>
<https://sk.wikipedia.org/wiki/Afrika#/media/S%C3%B4bor:LocationAfrica.png>
https://www.instagram.com/reel/CMsVjSnp_JI/?utm_source=ig_embed&ig_rid=ce6497c2-a411-4ae7-91e3-03492b92d778
https://sk.wikipedia.org/wiki/Magmatick%C3%BD_kozub

Autor: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.
 Recenzent: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.
 Slovenská komisia Geografickej olympiády
 Vydal: aSc Applied Software Consultants s.r.o. (EduPage), Bratislava 2025